In de maand september, bij de start van het nieuwe schooljaar, treffen de scholen in het Midden-Oosten zeer uiteenlopende situaties aan. Konden de leerlingen in de meeste landen – die getekend zijn door conflicten en/of jarenlange dictatoriale regimes, en waar het dagelijks leven wordt bepaald door luchtaanvallen – de weg naar school hervatten? Onder welke omstandigheden? Een nadere blik op Syrië, Palestina (Gaza), Jeruzalem en Zuid-Libanon.

Een uitgesteld schooljaar

In ***Jeruzalem****, terwijl de christelijke scholen zich voorbereidden op het nieuwe schooljaar 2026–2027, werd het schoolbestuur – alweer! – op de hoogte gebracht van* ***het feit dat de inreisvergunningen van meer dan 70 leraren en personeelsleden niet zouden worden verlengd****. Een plotseling besluit zonder enige voorafgaande kennisgeving, waardoor zij niet naar hun respectievelijke scholen konden gaan, heeft uiteraard directe gevolgen voor de organisatie van de start van het schooljaar.*

Vermits zij hun leerlingen geen veilig en stabiel begin van het schooljaar konden garanderen, ***hebben de christelijke scholen met tegenzin besloten de schoolactiviteiten in de instellingen van de Eeuwige Stad op te schorten*** *totdat de benodigde vergunningen voor de leraren en het personeel opnieuw zijn afgegeven en verlengd.*

In het persbericht van de christelijke scholen werd met name benadrukt dat „de herhaling van dergelijke maatregelen de stabiliteit van onze scholen in gevaar brengt, hun vermogen om hun missie (onderwijs in rechtvaardige vrede) te vervullen belemmert en negatieve gevolgen heeft voor de leerlingen, hun gezinnen, het onderwijzend personeel en de hele gemeenschap".

Inwijding van twee scholen

In ***Syrië*** *openen christelijke scholen na tientallen jaren weer hun deuren.* ***In de christelijke dorpen Knaye en Yacoubieh, in het gouvernement Idlib, zijn twee scholen ingewijd. Dankzij de inzet van de broeders van de Custodie van het Heilig Land*** *konden ze bijna zestig jaar na hun sluiting weer hun deuren openen. Volgens broeder Khukaz Mesrob, pastoor van Knaye, is het in een regio waar „we bijna dood en wanhopig waren, echt een wonder om opnieuw te beginnen en herboren te worden".*

Nadat de school tien jaar lang als opvangcentrum had gediend, vertrokken alle vluchtelingen na de val van het regime van Assad; daarna werd er op volle kracht gewerkt om de schoolgebouwen weer in orde te brengen. Het volledige onderwijsprogramma is nu verdeeld over de gebouwen in Yacoubieh, waar kinderen van drie tot tien jaar les krijgen, en die in Knaye, waar leerlingen van 10 tot 17 jaar les krijgen.

Op dit moment telt de school 80 kinderen, maar volgend jaar, wanneer ze volledig is gerestaureerd, zal ze plaats bieden aan bijna 300 leerlingen, waaronder ook kinderen uit moslimgezinnen; zo blijven de christelijke scholen trouw aan hun roeping om plaatsen van dialoog te zijn. De inwijding van de nieuwe gebouwen, op zondag 20 september, in aanwezigheid van de

lokale burgerlijke en religieuze autoriteiten, was dan ook een feest dat de twee dorpen, die amper een kilometer van elkaar verwijderd liggen, samenbracht.

Een langverwachte hervatting

*In **Gaza** konden de scholen, na drie lange jaren van conflict, ook weer hun deuren openen, zoals pater Gabriel Romanelli verheugd opmerkte. „We hopen dat deze ruimte een plek zal zijn waar liefde, genezing en respect tot bloei kunnen komen." Op 22 september **heropende de school van het Latijnse Patriarchaat van Jeruzalem in Gaza, die deel uitmaakt van de katholieke parochie van de Heilige Familie, inderdaad officieel haar deuren voor het schooljaar 2026-2027, en verwelkomde in totaal 1.005 leerlingen.** Van kleuters tot basisschoolleerlingen en middelbare scholieren: ze stapten allemaal de drempel van het gebouw over en daarmee de hele christelijke gemeenschap een sprankje hoop en normaliteit geboden.*

Dit zoveelste „wonder" mag ons echter niet doen vergeten hoe schrijnend de situatie in de Gazastrook is: ongeveer 98 % van de schoolgebouwen in de Palestijnse enclave is door het conflict verwoest of ernstig beschadigd. Door deze systematische verwoesting zijn meer dan 660.000 leerlingen beroofd van hun grondrecht op fysiek onderwijs. De algemene hervatting van de lessen in de Gazastrook, die officieel op 19 september van start is gegaan, stuit dan ook op wanhopige logistieke omstandigheden.

Schooluitval voorkomen

*Tot slot, de kinderen in **Libanon** zijn op maandag 14 september weer naar school gegaan. Een schoolstart die echter werd verstoord door een onstabiele veiligheidssituatie. **Bijna 100.000 leerlingen kunnen niet naar school vanwege het conflict in Zuid-Libanon.** De vraag is niet wanneer de leerlingen weer naar school kunnen, maar waar. Drie jaar lang leefden de kinderen in Zuid-Libanon in constante ontheemding en de prioriteit ligt bij het waarborgen van hun terugkeer naaris ervoor te zorgen dat ze weer fysiek onderwijs kunnen volgen.*

Afstandsonderwijs heeft al snel zijn beperkingen heeft laten zien door een onbetrouwbare internetverbinding, waardoor sommige kinderen gedwongen waren de lessen via een smartphone te volgen. Bovendien zijn de omstandigheden om te studeren wanneer meerdere gezinnen onder één dak wonen, verre van optimaal. Veel scholen zijn verwoest en andere dienen als onderkomen voor vluchtelingen.

*Het ministerie van Onderwijs verzekert dat het naar oplossingen zoekt. Gezinnen zonder inkomen, ontheemde leraren die geen salaris ontvangen, verwoeste of bezette gebouwen: **de uitdagingen om te voorkomen dat een hele generatie voortijdig de school verlaat zijn enorm**.*